

Přehled rostlinných společenstev jižní části Českého lesa

Übersicht der Pflanzengesellschaften des südlichen Teiles des Český les (Böhmischer Wald)

Pavel Slabý

SLABÝ P. (1977): Přehled rostlinných společenstev jižní části Českého lesa. — [Übersicht der Pflanzengesellschaften des südlichen Teiles des Český les (Böhmischer Wald).] — Preslia, Praha, 49 : 33—51.

Bei der phytozöologischen Erforschung der Pflanzengesellschaften des südlichen Teiles des Český les (Böhmischer Wald) wurden in diesem Gebiet folgende Syntaxa ermittelt: *Lolio-Plantaginetum* BEGER 1930, *Plantagini-Juncetum macri* DIEM., SISS. et WESTH. 1940, *Lolio-Potentilletum anserinae* KNAPP 1946, *Senecioni fuchsii-Sambucetum racemosi* NOIRF. 1949, *Cardamino-Chrysosplenietum alternifolii* MAAS 1959 *stewartetosum* MAAS 1959, *Cardamino-Chrysosplenietum alternifolii* MAAS 1959 *circaeetosum* MAAS 1959, *Epilobio-Juncetum effusi* OBERD. 1957, *Scirpetum silvatici* MALOCH 1935, *typicum* KNAPP 1945, *Vicio-Chaerophylletum hirsuti* HUNDT 1964, *Arrhenatheretum medioeuropaeum* (Br.-Bl. 1919) OBERD. 1952 *typicum* OBERD. 1952, *Arrhenatheretum medioeuropaeum* (Br.-Bl. 1919) OBERD. 1952 *sanguisorbetosum* HUNDT 1964, *Luzulo-Cynosuretum* MEISEL 1961 *sanguisorbetosum* SLABÝ, *Polygalacto-Nardetum* (PREIS. 1953) OBERD. 1957 *molinietosum* PREIS. 1953, *Polygalacto-Nardetum* (PREIS. 1953) OBERD. 1957 *typicum* PREIS. 1953, *Piceo-Alnetum* RUBNER 1954, *Dentario enneaphylli-Fagetum* OBERD. ex W. et A. MATUSZKIEWICZ 1960, *Equiseto-Abietetum* MOOR 1952, *Luzulo-Fagetum montanum* OBERD. 1957.

Janov 481, 338 43 Mirošov, o. Rokycany, Československo.

ÚVOD

Příspěvek se zabývá fytoocenologickým rozbořem nejdůležitějších lesních a nelesních společenstev jižní části Českého lesa, tj. oblastí Čerchova a Haltravy. Z tohoto botanicky poměrně málo zajímavého území existuje prakticky jediná souborná práce (KRESL 1938).

V letech 1966—1969 byl proveden pokus o zachycení a fytoocenologické zhodnocení společenstev jmenované oblasti a výsledky byly uvedeny v rukopisné práci (SLABÝ 1969).

Stručný výtah z této práce má podat přehled o základní fytoocenologické systematice jižní části Českého lesa, spolu s údaji o použité literatuře k jednotlivým společenstvům.

Podrobnější údaje o geologii, klimatu a vegetačních poměrech území cf. KRESL 1938, SLABÝ 1969.

METODIKA

Při studiu fytoocenóz bylo použito obvyklých metod euryško-montpeliérské školy (BRAUN-BLANQUET 1951, KLIKA 1948, 1955). K hodnocení kvantitativních znaků společenstev bylo použito jedenáctičlenné kombinované stupnice abundance a dominance podle Domina a Hadače, stálost (konstace) je uvedena podle Braun-Blanqueta.

V souborných tabulkách jsou použity zkratky: char. as., sv., ř., tř.: charakteristické druhy asociace, svazu, řádu a třídy; dif. subas., as., geograf., sv., ř.: diferenciální druhy subasociace, asociace, geografické varianty, svazu a řádu; prův. dr.: průvodní druhy.

Botanické názvosloví je u cévnatých rostlin převzato z Rothmalera (ROTHMALER 1966), u mechorostů z Pilouse a Dudy (PILOUS et DUDA 1960). Pro syntaxonomické řazení je použit systém Oberdorferův (OBERDORFER 1962), výjimečně jiný (MAAS 1959).

V souhrnných tabulkách je uváděna římskými číslicemi stálost (I–V), při souhrnu z méně než pěti snímků je stálost označena arabským číslováním (1–4). U as. *Epilobio-Juncetum effusi* OBERD. 1957 a typické subasociaci ovsíkových luk byl zaznamenán pouze jediný snímek, který je v tabulce uveden kvantitativním zastoupením taxonů jedenáctičlenou stupnicí (+ – 10).

Typologická klasifikace půd byla provedena podle systému Kubiěnova (KUBIĚNA 1953) české názvy jsou převzaty z práce Smolíkové (SMOLÍKOVÁ 1965).

U základních lučních i lesních fytocenóz jsou uvedeny tyto zjištěné vlastnosti jednotlivých půdních horizontů: spalitelné látky (STEUBING 1965 : 208), pH v H₂O a v KCl (STEUBING 1965 : 180–183), Ca²⁺, K⁺ (STEUBING 1965 : 193–196).

FYTOCENOLOGICKÝ ROZBOR

Společenstva sešlapávaných půd (Tab. 1)

Fytocenózy, jejichž vznik a existenci odvozujeme od lidských zásahů do vegetace a půdního povrchu (SÝKORA 1971) a zahrnujeme je proto do synantropní vegetace (FALIŇSKI 1961).

Tab. 1. — Společenstva sešlapávaných půd

Třída	<i>Plantaginetea majoris</i> TX. et PREIS. 1950		
Řád	<i>Plantaginetaalia majoris</i> TX. 1950		
Svaz	<i>Polygonion avicularis</i> BR.-BL. 1931	<i>Agropyro-Rumicion crispi</i> NORDH. 1940	
Asociace	<i>Lolio-Plantaginietum</i> BEGER 1930	<i>Plantagini-Juncetum macri</i> DIEM., SSS. et WESTH. 1940	<i>Lolio-Potentilletum anserinae</i> KNAPP 1946
Počet snímků	6	5	5
Char. as. <i>Lolio-Plantaginietum</i>			
<i>Plantago major</i>	V	—	V
<i>Matricaria matricarioides</i>	IV	—	III
Char. as. <i>Plantagini-Juncetum macri</i>			
<i>Juncus tenuis</i>	—	V	—
Char. as. <i>Lolio-Potentilletum anserinae</i>			
<i>Potentilla anserina</i>	—	—	V
Char. sv. <i>Polygonion avicularis</i>			
<i>Polygonum aviculare</i>	III	—	—
Char. sv. <i>Agropyro-Rumicion crispi</i>			
<i>Rumex crispus</i>	I	—	IV
<i>Odontites* rubra</i>	—	—	II
Char. ř. + tř.			
<i>Poa annua</i>	V	IV	III
<i>Lolium perenne</i> (dif. ř.)	II	I	II
<i>Ranunculus repens</i>	II	III	—
<i>Spergularia rubra</i>	II	II	—
<i>Agrostis* stolonifera</i>	II	I	—
<i>Leontodon autumnalis</i> (dif. ř.)	—	—	I

Tab. 1 (pokračování)

Prův. dr.			
<i>Prunella vulgaris</i>	I	I	IV
<i>Trifolium repens</i>	—	V	II
<i>Bellis perennis</i>	I	—	II
<i>Plantago lanceolata</i>	II	—	V
<i>Poa trivialis</i>	I	III	—
<i>Sagina procumbens</i>	I	I	—
<i>Achillea millefolium</i>	I	I	—
<i>Matricaria chamomilla</i>	I	—	II
<i>Taraxacum officinale</i>	I	—	I
<i>Trifolium pratense</i>	—	—	II
<i>Hypochaeris radicata</i>	—	II	—
<i>Carex leporina</i>	—	II	—
<i>Senecio jacobaea</i>	—	—	I
<i>Potentilla supina</i>	—	—	I
<i>Capsella bursa pastoris</i>	II	—	—
<i>Holcus lanatus</i>	I	—	—
<i>Rumex conglomeratus</i>	I	—	—
<i>Epilobium montanum</i>	I	—	—
<i>Galeopsis tetralix</i>	I	—	—
<i>Rumex acetosella</i>	I	—	—
<i>Veronica chamaedrys</i>	—	I	—
<i>Alchemilla monticola</i>	—	I	—
<i>Cynosurus cristatus</i>	—	I	—
<i>Cerastium* vulgatum</i>	—	I	—

Asociace: *Lolio-Plantaginetum* BEGER 1930

Asociace sdružuje vegetaci sušších sešlapávaných míst v submontánním stupni území. Je tvořena třemi základními dominantami: *Plantago major*, *Poa annua*, *Matricaria matricarioides*. Druhově je společenstvo poměrně chudé, počet druhů ve snímku kolísá mezi 4–12. Pokryvnost bylinného patra se pohybuje od 60–90 %. Půdy jsou písčité až štěrkovité.

Asociace: *Plantagini-Juncetum macri* DIEM., SISS. et WESTH. 1940

Společenstvo lesních i nelesních cest submontánního stupně studovaného území. Přebývá na vlhčích místech, na půdách hlinitopísčitých až hlinitých. Asociace je charakterizována dominancí *Juncus tenuis*, šířícího se na území Domažlickým a Všerubským průsmykem (HADAČ et HOUFEK 1937). Druhově je společenstvo chudé: 7–11 druhů ve snímku. Pokryvnost bylinného patra se pohybuje od 50–70 %.

Asociace: *Lolio-Potentilletum anserinae* KNAPP 1946

Společenstvo, zahrnující vegetaci „husích plácků“ ve vesnicích, na štěrkovitých či písčitých půdách, s dominující *Potentilla anserina*. Ve společenstvu se v různé míře uplatňují ještě *Plantago major* a *Plantago lanceolata*. Počet druhů ve snímku 5–11, pokryvnost bylinného patra 50–90 %.

Rozšíření a syntaxonomie: cf. TÜXEN 1950, OBERDORFER 1957, SÝKORA 1971.

Společenstva pasek

Tyto fytoocenózy zaujímají v současné době světliny a holiny v montánním stupni studovaného území. Jejich výskyt je podmíněn antropickým zásahem do lesního porostu.

Asociace: *Senecioni fuchsii-Sambucetum racemosi* NOIRF. 1949

Char. as.: *Sambucus racemosa* IV.

Char. sv.: *Senecio* fuchsii* (dif. sv.) V; *Rubus fruticosus* coll. IV.

Char. ř. + tř.: *Rubus idaeus* V; *Senecio silvaticus* II; *Chamaenerion angustifolium* I.

Prův. dr.: *Dryopteris* dilatata* III; *Dryopteris filix-mas* III; *Phegopteris dryopteris* III; *Oxalis acetosella* III; *Galeopsis pubescens* III; *Carex brizoides* II; *Deschampsia flexuosa* III; *Juncus effusus* III; *Hypericum perforatum* II; *Athyrium filix-femina* I; *Apera spica-venti* I; *Geranium robertianum* I; *Mycelis muralis* I; *Sorbus aucuparia* juv. I; *Galeopsis speciosa* I; *Ajuga reptans* I; *Luzula pilosa* I; *Equisetum sylvaticum* I; *Rumex acetosella* I; *Agrostis* stolonifera* I; *Picea abies* juv. I.

Asociace zahrnuje společenstva pasek v jedlobukovém stupni studovaného území. Je charakterizována přítomností *Sambucus racemosa* v keřovém patře, v málo homogenním bylinném patře převládá vždy *Senecio* fuchsii* a zástupci rodu *Rubus*. Mezi průvodními druhy nalézáme pravidelně prvky jedlobučin *Dryopteris* dilatata*, *Dryopteris filix-mas*, *Phegopteris dryopteris*. Ostatní druhová garnitura je značně různorodá.

Rozšíření a syntaxonomie: cf. OBERDORFER 1957.

Vegetace pramenišť (Tab. 2)

Společenstva zaujímající nejbližší okolí malých potůčků a pramenišť montánního stupně studovaného území.

Tab. 2. — Vegetace pramenišť

Třída	<i>Montio-Cardaminetea</i> BR.-BL. et TX. 1943	
Řád	<i>Montio-Cardaminetalia</i> PAWLOWSKI 1928 em. MASS 1959	
Spvaz	<i>Cardaminion</i> MAAS 1959	
Podsvaz	<i>Brachythecio-Cardaminion</i> MAAS 1959	
Asociace	<i>Cardamino-Chrysosplenietum alternifolii</i> MAAS 1959	
Subasociace	<i>stellarietosum</i> MAAS 1959	<i>circaeetosum</i> MAAS 1959
Počet snímků	2	6

Char. as.

Cardamine amara

Brachythecium rivulare (E₀)

2	IV
1	I

Dif. subas.

Stellaria alsine

Circaea intermedia

2	—
1	IV

Char. podsv. + sv.

Chrysosplenium oppositifolium

Chrysosplenium alternifolium

Impatiens noli-tangere (dif. podsv.)

Mnium punctatum (E₀)

Carex remota (dif. sv.)

Lysimachia nemorum (dif. sv.)

Caltha palustris s. l.

2	V
2	III
2	III
2	IV
1	III
—	I
—	I

Char. ř.

Pellia epiphylla (E₀)

2	V
---	---

Prův. dr.		
<i>Ranunculus repens</i>	1	II
<i>Galium palustre</i>	1	I
<i>Myosotis palustris</i>	1	II
<i>Dicranella heteromala</i> (E ₀)	2	I
<i>Athyrium filix-femina</i>	—	II
<i>Thuidium tamariscinum</i> (E ₀)	—	III
<i>Oxalis acetosella</i>	—	I
<i>Equisetum sylvaticum</i>	—	I
<i>Lamium* montanum</i>	—	I
<i>Stachys palustris</i>	—	I
<i>Epilobium palustre</i>	—	I
<i>Veronica montana</i>	—	I
<i>Lophocolea bidentata</i> (E ₀)	—	I
<i>Sphagnum girgensohnii</i> (E ₀)	—	I
<i>Mnium undulatum</i> (E ₀)	—	I
<i>Polytrichum formosum</i> (E ₀)	—	I

Asociace: *Cardamino-Chryso-splenietum alternifolii* MAAS 1959

Asociace sdružuje prameništní vegetaci v jedlobukovém stupni území. Je charakterizována druhy *Cardamine amara* a *Brachythecium rivulare*, významná je i přítomnost svazových a podsvazových druhů *Chryso-splenium oppositifolium*, *Chryso-splenium alternifolium*, *Impatiens noli-tangere*, *Mnium punctatum* a *Carex remota*.

Výskyt společenstva je podmíněn stálým zamokřením chladnou vodou s nevelkou teplotní amplitudou a přibližně neutrální reakcí; faktor, projevující se na kvalitativním složení fytoocenóz, je zastínění.

Subasociace: *Cardamino-Chryso-splenietum alternifolii stellarietosum* MAAS 1959

Subasociace je diferencována dominancí *Stellaria alsine*. Porosty této podjednotky se vyskytují na okraji lesních porostů, kde se faktor zastínění uplatňuje pouze nepatrně. Dalším faktorem, který se zřejmě projevuje při tvorbě těchto porostů, je relativně vyšší teplota vody.

Subasociace: *Cardamino-Chryso-splenietum alternifolii circaetosum* MAAS 1959

Subasociace je floristicky diferencována druhem *Circaea intermedia*; *Stellaria alsine* zcela chybí. Podmínkou k vytvoření je zastínění stromovým patrem. Porosty této subasociace se vytvářejí převážně uprostřed fytoocenóz as. *Equiseto-Abietetum* MOOR 1952.

Rozšíření a syntaxonomie: cf. TÜXEN 1937, KÄSTNER 1942, BARTSCH 1952, OBERDORFER 1957, MAAS 1959, HEYNERT 1964, KUČERA 1966, SÝKORA 1970.

Vegetace luk s vyšší hladinou podzemní vody (Tab. 3)

Fytoocenózy těchto porostů zaujímají převážně plochy v blízkosti potoků, značně ovlivněné podzemní vodou. Postupnou meliorací a regulací potoků jsou tato společenstva na ústupu.

Tab. 3. — Vegetace luk s vyšší hladinou podzemní vody

Třída	<i>Molinio-Arrhenatheretea</i> Tx. 1937		
Řád	<i>Molinetalia</i> W. KOCH 1926		
Svaz	<i>Calthion</i> Tx. 1930		
Asociace	<i>Epilobio-Juncetum effusi</i> OBERD. 1957	<i>Scirpetum silvatici</i> MALOCH 1935	<i>Vicio-Chaerophylletum hirsuti</i> HUNDT 1964
Počet snímků	1	6	5
Char. as. <i>Epilobio-Juncetum effusi</i>			
<i>Juncus effusus</i>	7	IV	—
<i>Juncus articulatus</i> (dif. as.)	1	—	—
<i>Epilobium palustre</i> (dif. as.)	1	—	—
Char. as. <i>Scirpetum silvatici</i>			
<i>Scirpus sylvaticus</i>	—	V	—
Char. as. <i>Vicio-Chaerophylletum hirsuti</i>			
<i>Chaerophyllum hirsutum</i>	—	I	V
Char. sv.			
<i>Lotus uliginosus</i>	+	II	—
<i>Galtha palustris</i> s. l.	—	III	I
<i>Myosotis palustris</i> s. l.	—	III	—
Char. ř.			
<i>Lysimachia vulgaris</i> (dif. ř.)	2	V	—
<i>Galium uliginosum</i>	1	V	—
<i>Equisetum palustre</i>	2	II	—
<i>Filipendula* ulmaria</i>	1	II	—
<i>Cirsium palustre</i>	—	V	I
<i>Deschampsia caespitosa</i>	—	V	—
<i>Sanguisorba officinalis</i>	—	IV	—
<i>Lychnis flos-cu culi</i>	—	II	—
<i>Angelica sylvestris</i>	—	II	—
<i>Molinia* coerulea</i>	—	I	—
Char. tří.			
<i>Ranunculus acer</i>	—	V	V
<i>Rumex acetosa</i>	—	II	III
<i>Heracleum sphondylium</i>	—	I	III
<i>Phleum pratense</i>	—	I	III
<i>Veronica chamaedrys</i>	—	I	I
<i>Poa trivialis</i>	—	I	I
<i>Holcus lanatus</i>	—	V	—
<i>Alchemilla monticola</i>	—	II	—
<i>Cynosurus cristatus</i>	—	I	—
<i>Alopecurus pratensis</i>	—	I	—
<i>Vicia cracca</i>	—	I	—
<i>Dactylis glomerata</i>	—	—	II
<i>Arrhenatherum elatius</i>	—	—	II
<i>Anthriscus sylvestris</i>	—	—	I
Prův. d..			
<i>Ranunculus repens</i>	—	II	V
<i>Anthoxanthum odoratum</i>	—	I	II
<i>Carex fusca</i>	—	III	—
<i>Carex canescens</i>	—	I	—

Tab. 3 (pokračování)

<i>Carex rostrata</i>	—	I	—
<i>Carex vesicaria</i>	—	I	—
<i>Ranunculus flammula</i>	—	I	—
<i>Comarum palustre</i>	—	I	—
<i>Equisetum fluviatile</i>	—	I	—
<i>Lysimachia nummularia</i>	—	I	—
<i>Achillea ptarmica</i>	—	I	—
<i>Hypericum acutum</i>	—	I	—
<i>Agrostis* stolonifera</i>	—	I	—
<i>Aegopodium podagraria</i>	—	I	—
<i>Urtica dioica</i>	—	—	II
<i>Menyanthes trifoliata</i>	5	—	—
<i>Mentha verticillata</i>	3	—	—
<i>Equisetum limosum</i>	2	—	—
<i>Scutellaria galericulata</i>	1	—	—

Asociace: *Epilobio-Juncetum effusi* OBERD. 1957

Porost odpovídající této asociaci byl zaznamenán pouze na jediné lokalitě, tvořící úzký pruh podél potůčku uprostřed asociace *Scirpetum silvatici* MALOCH 1935. Floristicky je charakterizován dominujícími druhy *Juncus effusus* a *Menyanthes trifoliata* a diferenciálními druhy asociace *Juncus articulatus* a *Epilobium palustre*. Svým floristickým složením se asociace téměř vymyká ze svazu *Calthion* TÜXEN 1930.

Rozšíření a syntaxonomie: cf. OBERDORFER 1957, BLAŽKOVÁ 1971.

Asociace: *Scirpetum silvatici* MALOCH 1935

Toto společenstvo se převážně vytváří na bahnitých, neobhospodařovaných loukách v nadmořské výšce kolem 500 m. Fyziognomicky je určeno charakteristickým druhem *Scirpus sylvaticus*, který v těsné blízkosti vodního zdroje zcela vytlačuje ostatní druhy. Ve společenstvu se dále uplatňují svazové druhy *Caltha palustris*, *Myosotis palustris* a *Lotus uliginosus*, ve značném množství jsou zastoupeny řádové a třídni druhy. Mechové patro není vyvinuto.

Subasociace: *Scirpetum silvatici* MALOCH 1935 *typicum* KNAPP 1945

Subasociace nemá vlastní diferenciální druhy. Přiřazení k této podjednotce podporuje nízký počet druhů v jednotlivých snímcích (8–20) a skutečnost, že diferenciální druhy subas. *Scirpetum silvatici* MALOCH 1935 *caricetosum* KNAPP 1945 se vyznačují poměrně nízkou konstancí.

Rozšíření a syntaxonomie: cf. NEUHÄUSLOVÁ-NOVOTNÁ et NEUHÄUSL 1972.

Asociace: *Vicio-Chaerophylletum hirsuti* HUNDT 1964

K této asociaci byly přiřazeny fytoocenózy s poněkud nejasnou syntaxonomií, charakterizované dominující *Chaerophyllum hirsutum*. Ostatní druhová garnitura je tvořena převážně zástupci tř. *Molinio-Arrhenatheretea* TÜXEN 1937, nejvíce se uplatňují *Heracleum sphondylium*, *Ranunculus acer* a *Phleum pratense*. Mezi průvodními druhy převládá *Ranunculus repens* (sv. *Agropyro-Rumicion crispis* NORDH. 1940).

Rozšíření a syntaxonomie: cf. HUNDT 1964.

Kulturní louky (Tab. 4)

Kulturní, obhospodařované louky zaujímají přibližně 25% studovaného území. Tvoří souvislý pás v SV části, v oblasti nejvíce zalidněné a tedy i hospodářsky nejvíce využitě. Provádí se zde systematické meliorační odvodňování. Přesto však jsou luční porosty ve své většině značně vlhké, neboť leží v denudační oblasti potoků haltravského a čerchovského hřebene.

Tab. 4. — Kulturní louky

Třída	<i>Molinio-Arrhenatheretea</i> Tx. 1937		
Řád	<i>Arrhenatheretalia</i> PAWLOWSKI 1928		
Svaz	<i>Arrhenatherion</i> (BR.-BL. 1925) KOCH 1926		<i>Cynosurion</i> Tx. 1947
Asociace	<i>Arrhenatheretum medioeuropaeum</i> (BR.-BL. 1925) OBERD. 1952		<i>Luzulo-Cynosuretum</i> MEISEL 1961
Subasociace	<i>typicum</i> OBERD. 52	<i>sanguisorbetosum</i> HUNDT 1964	<i>sanguisorbetosum</i> SLABÝ subass. nova
Počet snímků	1	5	10

Char. as. *Arrhenatheretum*

medioeuropaeum

Arrhenatherum elatius

Knautia arvensis

4	V	I
—	II	I

Char. as. *Luzulo-Cynosuretum*

Cynosurus cristatus

Trifolium repens

Phleum pratense

—	III	V
4	I	II
+	III	II

Dif. as. *Luzulo-Cynosuretum*

Luzula multiflora*

Lotus corniculatus

Briza media

Hypochaeris radicata

Hieracium pilosella

—	III	III
—	III	III
—	IV	II
—	—	III
—	—	I

Dif. geogr. *Luzulo-Cynosuretum*

Alchemilla monticola

Carum carvi

—	V	V
—	—	II

Dif. subas. *sanguisorbetosum*

Sanguisorba officinalis

Deschampsia caespitosa

Lychnis flos-cuculi

—	V	IV
—	IV	III
—	III	III

Char. sv. *Arrhenatherion*

Campanula patula

Galium mollugo

Daucus carota (dif. sv.)

—	II	III
—	II	—
—	II	I

Char. sv. *Cynosurion*

Bellis perennis

Taraxacum officinale

—	—	I
—	—	I

Tab. 4 (pokračování)

Char. ř.			
<i>Chrysanthemum leucanthemum</i>	2	V	IV
<i>Trisetum flavescens</i>	4	I	II
<i>Achillea millefolium</i>	1	II	II
<i>Veronica chamaedrys</i>	2	III	I
Char. tř.			
<i>Ranunculus acer</i>	3	V	V
<i>Rumex acetosa</i>	2	IV	IV
<i>Trifolium pratense</i>	2	II	III
<i>Plantago lanceolata</i>	3	IV	V
<i>Cerastium* vulgatum</i>	+	II	III
<i>Vicia cracca</i>	+	I	I
<i>Rhinanthus minor</i>	—	II	II
<i>Holcus lanatus</i>	—	II	V
<i>Festuca* rubra</i>	1	—	II
<i>Festuca pratensis</i>	—	V	—
<i>Poa trivialis</i>	—	II	—
<i>Lathyrus pratensis</i>	—	II	—
<i>Dactylis glomerata</i>	—	I	I
<i>Centaurea jacea</i>	—	I	I
Prův. dr.			
<i>Anthoxanthum odoratum</i>	2	V	V
<i>Heracleum sphondylium</i>	2	II	—
<i>Potentilla erecta</i>	—	I	I
<i>Veronica officinalis</i>	—	I	—
<i>Holcus mollis</i>	—	I	—
<i>Carex leporina</i>	—	I	—
<i>Agrostis* tenuis</i>	—	—	II
<i>Angelica sylvestris</i>	—	—	II
<i>Poa pratensis</i>	—	—	I
<i>Crepis biennis</i>	—	—	I
<i>Avenastrum pubescens</i>	—	—	I
<i>Plantago major</i>	—	—	I
<i>Ranunculus repens</i>	—	—	I
<i>Juncus effusus</i>	—	—	II
<i>Carex pallescens</i>	—	—	I
<i>Carex panicea</i>	—	—	I
<i>Carex vulpina</i>	—	—	I
<i>Cirsium palustre</i>	—	—	I
<i>Equisetum palustre</i>	—	—	I
<i>Galium aparine</i>	—	—	I
<i>Myosotis nemorosa</i> s. l.	—	—	I

Asociace: *Arrhenatheretum medioeuropaeum* (BR.-BL. 1919) OBERD. 1952

Asociace sdružuje kulturní, dvakrát do roka kosené louky v submontánní části území. Nadmořská výška se pohybuje mezi 480—610 m n. m. Základní podmínkou pro jejich vytvoření je relativně slabší zamokření a jistě i nepatrné zužitkování pastvou v minulosti. Závislost na sklonu či expozici nebyla pozorována.

Floristicky je asociace určována charakteristickým druhem *Arrhenatherum elatius*, z řadových a třídnicích druhů se nejvíce uplatňují *Chrysanthemum leucanthemum*, *Ranunculus acer*, *Festuca pratensis*, z průvodnicích druhů *Anthoxanthum odoratum*.

Rekonstrukčně zaujímají porosty as. *Arrhenatheretum medioeuropaeum* oblast kyselých doubrav svazu *Quercion robori-petraeae* BR.-BL. 1932.

Půdní profil: 0–5 cm: silně prokořeněná vrstva humusu; 5–15 cm: spalitelné látky 13,8 %, pH (H₂O) 6,4, pH (KCl) 4,5, K⁺ 0,097 %, Ca²⁺ 0,011 %; 15–95 cm: spalitelné látky 5,57 %, pH (H₂O) 6,5, pH (KCl) 4,5, K⁺ 0,116 %, Ca²⁺ 0,011 %; 95–105 cm: spalitelné látky 5,56 %, pH (H₂O) 6,4, pH (KCl) 4,75, K⁺ 0,131 %, Ca²⁺ 0,012 %.

Subsociace: *Arrhenatheretum medioeuropaeum* (BR.-BL. 1919) OBERD. 1952
typicum OBERD. 1952

Porost odpovídající této podjednotce byl zaznamenán pouze na jediné lokalitě, ochuzen o druhy, indikující příznivé vlhkostní poměry.

Subsociace: *Arrhenatheretum medioeuropaeum* (BR.-BL. 1919) OBERD. 1952
sanguisorbetosum HUNDT 1964

Subsociace typická pro ovsíkové louky studovaného území. V druhovém složení se odráží ústup teplomilnějších druhů a jejich náhrada řadovými druhy *Molinietalia* W. KOCH 1926: *Sanguisorba officinalis*, *Deschampsia caespitosa*, *Lychnis flos-cuculi*. Subsociace je těmito druhy diferencována.

Rozšíření a syntaxonomie: cf. KNAPP 1946, ROCHOW 1951, OBERDORFER 1952, 1957, HUNDT 1964, MORAVEC 1965.

Asociace: *Luzulo-Cynosuretum* MEISEL 1961

Společenstvo typické pro většinu lučních porostů studovaného území. Osídluje mokré, dvakrát do roka kosené louky, bývalé pastviny. Nadmořská výška výskytu se pohybuje kolem 500 m n. m. Fytocenózy jsou převážně vyvinuty na mírných svazích SV expozice, což je podmíněno reliéfem SV části území, kde má toto společenstvo optimální výskyt.

Charakteristickým druhem je *Cynosurus cristatus*, který projevuje maximální vazbu na toto společenstvo, stejně jako diferenciální druhy asociace *Luzula** *multiflora*, *Lotus corniculatus* a *Hypochaeris radicata*. Z řadových a třídnicích druhů se nejvíce uplatňují *Chrysanthemum leucanthemum* a *Holcus lanatus*, z průvodních druhů *Anthoxanthum odoratum*.

Podobně jako předchozí asociace, nahrazuje as. *Luzulo-Cynosuretum* MEISEL 1961 z hlediska rekonstrukce fytocenózy svazu *Quercion robori-petraeae* BR.-BL. 1932.

Půdním typem je glej.

Půdní profil: 0–20 cm: spalitelné látky 13,04 %, pH (H₂O) 6,95, pH (KCl) 5,6, K⁺ 0,068 %, Ca²⁺ 0,023 %; 20–70 cm: spalitelné látky 4,56 %, pH (H₂O) 6,8, pH (KCl) 5,4, K⁺ 0,091 %, Ca²⁺ 0,020 %.

Subsociace: *Luzulo-Cynosuretum* MEISEL 1961 *sanguisorbetosum* SLABÝ, subass. nova

Nomenklatorický typ: snímek č. 5, typ subsociace.

Snímek č. 5 in SLABÝ 1969: Česká Kubice, louka uprostřed vesnice; 16. 6. 1968; sklon 10°, exp. SV, 510 m n. m.; analyzovaná plocha: 9 m²; pokryvnost E₁: 100 %; počet druhů ve snímku: 23.

Char. as.: *Cynosurus cristatus* 2, *Trifolium repens* 1, *Phleum pratense* 1;

Dif. as.: *Lotus corniculatus* 2, *Hypochaeris radicata* 2, *Luzula** *multiflora* 1;

Dif. geogr.: *Alchemilla monticola* 2;

Dif. subas.: *Sanguisorba officinalis* 3, *Deschampsia caespitosa* 3, *Lychnis flos-cuculi* 2;

Char. sv. + ř.: *Bellis perennis* 2, *Chrysanthemum leucanthemum* 2, *Campanula** *patula* 2, *Daucus carota* 1;

Char. tř.: *Plantago lanceolata* 4, *Holcus lanatus* 6, *Ranunculus acer* 5, *Trifolium pratense* 4, *Dactylis glomerata* 1, *Cerastium* vulgatum* +, *Centaurea jacea* +;
 Prův. dr.: *Anthoxanthum odoratum* 2, *Agrostis* tenuis* 1.

Subsociace je floristicky diferencována výskytem řádových druhů *Molinietalia* W. KOCH 1926, podobně jako subas. *sanguisorbetosum* HUNDT 1964 v rámci as. *Arrhenatheretum medioeuropaeum* (BR.-BL. 1919) OBERD. 1952. Přítomnost těchto druhů ukazuje na příznivé vlhkostní poměry fytocenóz. Popisovaná subsociace je pro poháňkové louky studovaného území charakteristická.

Rozšíření a syntaxonomie: of TÜXEN 1937, OBERDORFER 1957, MEISEL 1961.

Smilkové pastviny (Tab. 5)

Fytocenózy tohoto typu jsou v území vyvinuty pouze fragmentárně, na

Tab. 5. — Smilkové pastviny

Třída	<i>Nardo-Callunetea</i> PREISING 1949	
Řád	<i>Nardetalia</i> PREISING 1949	
Svaz	<i>Violon caninae</i> SCHW. 1944	
Asociace	<i>Polygalacto-Nardetum</i> (PREIS. 1953) OBERD. 1957	
Subsociace	<i>molinetosum</i> PREIS. 1953	<i>typicum</i> PREIS. 1953
Počet snímků	2	3
Char. as.		
<i>Polygala vulgaris</i>	1	1
Dif. subas.		
<i>Molinia* coerulea</i>	2	—
Char. sv.		
<i>Viola canina</i>	—	1
Char. ř. + tř.		
<i>Nardus stricta</i>	2	3
<i>Calluna vulgaris</i>	2	3
<i>Sieglingia decumbens</i>	2	3
<i>Hieracium pilosella</i>	2	3
<i>Potentilla erecta</i>	—	1
Prův. dr.		
<i>Thymus serpyllum</i> coll.	2	2
<i>Euphorbia cyparissias</i>	2	2
<i>Achillea millefolium</i>	2	1
<i>Anthoxanthum odoratum</i>	1	2
<i>Vaccinium myrtillus</i>	1	1
<i>Dianthus deltoides</i>	1	1
<i>Veronica chamaedrys</i>	1	1
<i>Briza media</i>	1	1
<i>Hypericum perforatum</i>	1	1
<i>Hypericum humifusum</i>	1	1
<i>Holcus lanatus</i>	1	1
<i>Centaurea scabiosa</i>	1	—
<i>Deschampsia flexuosa</i>	1	—
<i>Rumex acetosa</i>	1	—
<i>Campanula rotundifolia</i>	—	1
<i>Pleurozium schreberi</i> (E ₀)	2	3

místech, která nejsou v současné době obhospodařována. Rekonstrukčně zaujímaly pravděpodobně větší plochy, avšak hnojením a senosečí prostorově ustoupily.

Asociace: *Polygalacto-Nardetum* (PREIS. 1953) OBERD. 1957

Asociace sdružuje neobhospodařované travnaté plochy uprostřed kulturních luk. Nadmořská výška výskytu se pohybuje kolem 500 m n. m. Ve společenstvu se dominantně vyskytují *Calluna vulgaris* a *Nardus stricta*, důležitá je přítomnost třídnicích druhů *Sieglingia decumbens* a *Hieracium pilosella*. Mechové patro tvoří výlučně *Pleurozium schreberi*. Průvodními druhy jsou vesměs elementy kulturních luk.

Subasociace: *Polygalacto-Nardetum* (PREIS. 1953) OBERD. 1957 *molinetosum* PREIS. 1953

Podjednotka diferencovaná druhem *Molinia* coerulea*, indikující kolísání hladiny podzemní vody. Tato subasociace jeví nejbližší vztah k porostům as. *Luzulo-Cynosuretum* MEISEL 1961 a naznačuje pravděpodobný směr vývoje smilkových pastvin od počátku intenzivního obhospodařování.

Subasociace: *Polygalacto-Nardetum* (PREIS. 1953) OBERD. 1957 *typicum* PREIS. 1953

Subasociace bez vlastních diferenciálních druhů. Porosty zaujímají spíše sušší místa na mírně skloněných svazích.

Rozšíření a syntaxonomie: cf. PREISING 1949, 1953, SCHWICKERATH 1944.

Lesní porosty (Tab. 6)

V současné době je výskyt přirozených lesních porostů omezen pouze na maloplošné fragmenty. Intenzivním těžením a novou výsadbou převládá v území smrkové monokultury.

Tab. 6. — Lesní porosty

Třída	<i>Quercu-Fagetum</i> BR.-BL. et VLIEGER 1937			
Řád	<i>Fagetalia silvaticae</i> PAWŁOWSKI 1928			
Svaz	<i>Alno-Padion</i> KNAPP 1942em. MED. in MAT. et BOR. 1957	<i>Fagion silvaticae</i> TX. et DIEMONT 1936		
Podsvaz	—	<i>Eu-Fagion</i> OBERD. 1957 em. OBERD. 1962	<i>Luzulo-Fagion</i> LOHM. et TX. 1953	
Asociace	<i>Piceo-Alnetum</i> RUBNER 1954	<i>Dentario enneaphylli- Fagetum</i> OBERD. ex W. et A. MAT. 1960	<i>Equiseto- Abietetum</i> MOOR 1952	<i>Luzulo- Fagetum montanum</i> OBERD. 1957
Počet snímků	5	11	9	6
E ₃				
<i>Picea abies</i>	V	III	V	V
<i>Alnus glutinosa</i>	V	—	—	—
<i>Fraxinus excelsior</i>	I	—	—	—

Tab. 6 (pokračování)

<i>Betula verrucosa</i>	I	—	—	—
<i>Fagus sylvatica</i>	—	V	—	—
<i>Abies alba</i>	—	III	III	V
<i>Acer pseudoplatanus</i>	I	II	II	II
<i>Sorbus aucuparia</i>	—	I	—	—
E ₂				
<i>Fagus sylvatica</i>	—	III	II	I
<i>Picea abies</i>	I	—	—	I
E ₁				
Char. as. <i>Equiseto-Abietetum</i>				
<i>Equisetum sylvaticum</i>	—	—	IV	—
<i>Carex remota</i>	—	—	IV	—
<i>Circaea intermedia</i>	I	—	II	—
<i>Chrysosplenium alternifolium</i>	I	—	II	—
Char. as. <i>Dentario enneaphylli-Fagetum</i>				
<i>Galium rotundifolium</i>	—	IV	—	—
Char. as. <i>Luzulo-Fagetum montanum</i>				
<i>Deschampsia flexuosa</i>	—	—	—	V
<i>Vaccinium myrtillus</i>	II	—	III	III
<i>Carex pilulifera</i>	—	I	—	III
<i>Lycopodium annotinum</i>	—	—	I	I
Char. sv. <i>Alno-Padion</i>				
<i>Stachys sylvatica</i>	III	—	—	—
<i>Carex brizoides</i>	III	—	—	—
<i>Chrysosplenium oppositifolium</i>	II	—	—	—
Char. sv. <i>Fagion</i>				
<i>Prenanthes purpurea</i>	II	II	I	I
<i>Senecio* fuchsii</i>	I	IV	II	—
<i>Dryopteris* dilatata</i>	—	IV	II	V
<i>Phegopteris dryopteris</i>	—	II	III	—
<i>Dentaria bulbifera</i>	—	I	—	—
<i>Actaea spicata</i>	—	I	—	—
<i>Dryopteris* spinulosa</i>	—	—	—	III
<i>Polygonatum verticillatum</i>	—	—	—	I
Char. ř.				
<i>Dryopteris filix-mas</i>	V	III	IV	—
<i>Lamium* montanum</i>	II	III	II	—
<i>Viola reichenbachiana</i>	—	I	II	—
<i>Asperula odorata</i>	—	II	—	—
<i>Asarum europaeum</i>	—	II	—	—
<i>Paris quadrifolia</i>	—	II	—	—
<i>Carex sylvatica</i>	I	I	—	—
<i>Geranium robertianum</i>	—	I	—	—
<i>Milium effusum</i>	—	I	—	—
Char. tř.				
<i>Poa nemoralis</i>	I	I	I	—
<i>Mycelis muralis</i>	—	III	I	—
<i>Mochringia trinervia</i>	—	I	I	—
<i>Impatiens noli-tangere</i>	—	I	I	—
<i>Lysimachia nemorum</i>	V	—	—	—

Tab. 6 (pokračování)

<i>Phegopteris dryopteris</i>	IV	—	—	—
<i>Festuca gigantea</i>	—	I	—	—
<i>Veronica montana</i>	—	—	I	—
Prův. dr.				
<i>Oxalis acetosella</i>	IV	V	V	III
<i>Rubus idaeus</i>	IV	III	III	—
<i>Ajuga reptans</i>	II	I	I	—
<i>Luzula pilosa</i>	I	I	I	—
<i>Galeopsis pubescens</i>	I	I	I	—
<i>Majanthemum bifolium</i>	—	I	II	III
<i>Galeopsis speciosa</i>	—	I	—	I
<i>Athyrium filix-femina</i>	—	—	V	—
<i>Urtica dioica</i>	II	—	I	—
<i>Chaerophyllum hirsutum</i>	III	—	—	—
<i>Galium uliginosum</i>	III	—	—	—
<i>Crepis paludosa</i>	II	—	—	—
<i>Cardamine amara</i>	I	—	—	—
<i>Ranunculus repens</i>	I	—	—	—
<i>Rubus fruticosus coll.</i>	—	I	—	—
<i>Blechnum spicant</i>	—	—	I	—
<i>Sorbus aucuparia juv.</i>	I	II	III	—
<i>Fagus sylvatica juv.</i>	—	II	—	V
<i>Abies alba juv.</i>	—	III	—	III
<i>Alnus glutinosa juv.</i>	I	—	—	—
<i>Acer pseudoplatanus juv.</i>	—	I	—	—
<i>Picea abies juv.</i>	—	II	—	—
<i>Sambucus nigra juv.</i>	—	I	—	—
E ₀				
<i>Polytrichum formosum</i>	V	—	IV	II
<i>Dicranum scoparium</i>	III	—	III	II
<i>Pellia epiphylla</i>	III	—	III	—
<i>Dicranella heteromala</i>	II	—	I	—
<i>Rhytidadelphus loreus</i>	—	I	I	—
<i>Mnium affine</i>	V	—	—	—
<i>Thuidium tamariscinum</i>	I	—	—	—
<i>Lophocobia heterophylla</i>	I	—	—	—
<i>Sphagnum squarrosum</i>	—	—	V	—
<i>Mnium hornum</i>	—	—	V	—
<i>Calypogeia meylani</i>	—	—	II	—
<i>Mnium punctatum</i>	—	—	II	—
<i>Plagiothecium curvifolium</i>	—	—	I	—
<i>Polytrichum commune</i>	—	—	I	—
<i>Calypogeia nessiana</i>	—	—	I	—
<i>Lepidozia reptans</i>	—	—	I	—
<i>Sphagnum palustre</i>	—	—	I	—
<i>Aulacomnium androgynum</i>	—	—	I	—
<i>Pleurozium schreberi</i>	—	—	—	I
<i>Hylocomium splendens</i>	—	—	—	I

Asociace: *Piceo-Alnetum* RUBNER 1954

Asociace sdružuje přípotoční olšiny submontánního a montánního stupně území. V poněkud nehomogenních porostech se ve stromovém patře uplatňují zejména *Alnus glutinosa* a *Picea abies*, bylinné patro je tvořeno převážně bučinnými prvky *Dryopteris filix-mas*, *Phegopteris dryopteris*, *Lysimachia nemorum*. Svazové druhy *Alno-Padion* KNAPP em. MEDWECKA in MATUSZ-

KIEWICZ et BOROWIK 1957 se vyskytují s nižší konstancí: *Stachys sylvatica*, *Carex brizoides*, *Chrysosplenium oppositifolium*. Z průvodních druhů jsou nejčastější *Oxalis acetosella* a *Rubus idaeus*, v mechovém patře *Polytrichum formosum* a *Mnium affine*.

Rozšíření a syntaxonomie: cf. RUBNER 1954, OBERDORFER 1957, 1962, DOVOLILOVÁ-NOVOTNÁ 1961, KUČERA 1966.

Asociace: *Dentario enneaphylli-Fagetum* OBERD. ex W. et A. MATUSZKIEWICZ 1960

Klimaxové porosty květnatých jedlobučin montánního stupně území, v nadmořské výšce 600—1000 m n. m. Vzhledem k poměrně malé nadmořské výšce skupiny Čerchova se v území nevyvinuly klimaxové smrčiny, známé z blízké Šumavy. Rekonstrukčně zaujímaly květnaté jedlobučiny montánní stupeň Čerchova a pravděpodobně i spodní polohy haltravského hřebene. V současné době je jejich výskyt omezen na maloplošné fragmenty.

Na spodní okraj květnatých jedlobučin navazovaly z hlediska rekonstrukce kyselých doubravy sv. *Quercion robori-petraeae* BR.-BL. 1932. V hluboce zaříznutých údolích potoků přechází popisované společenstvo ve fytoocenózy as. *Equiseto-Abietetum* MOOR 1952, v širokých, mělkých údolích ve fytoocenózy as. *Piceo-Alnetum* RUBNER 1954.

Stromové patro je tvořeno převážně bukem, ve více ovlivněných porostech nastupuje na jeho místo smrk. K těmto základním složkám přistupuje v různé míře jedle, která mívala pravděpodobně na tvorbě stromového patra větší podíl.

V bylinném patře je význačný charakteristický druh asociace *Galium rotundifolium*, jehož výskyt, spolu s předpokládanou účastí jedle v původních porostech, ukazuje na blízký vztah k fytoocenózám subatlantských jedlobučin z okruhu as. *Abieti-Fagetum rhenanum* OBERD. 1938. Z dalších druhů se uplatňují zejména svazové druhy *Senecio* fuchsii* a *Dryopteris* dilatata*, v různé konstanci i řádové a třídní druhy. Mezi průvodními druhy má nejvyšší stálost *Oxalis acetosella*.

Závislost na expozici nebyla u popisovaného společenstva pozorována, sklon se pohybuje od 0—40°.

Půdním typem je oligotrofní hnědozem.

Půdní profil: 0—1 cm: surové, opadané listí; 1—4 cm: rozdrčený, částečně zetlelý opad; 4—10 cm: spalitelné látky 31,94 %, pH (H₂O) 5,4, pH (KCl) 3,9, K⁺ 0,069 %, Ca²⁺ 0,007 %; 10—55 cm: spalitelné látky: 7,14 %, pH (H₂O) 5,6, pH (KCl) 4,1, K⁺ 0,109 %, Ca²⁺ 0,008 %. Dno sondy tvoří slabě rozvětralá hornina.

Rozšíření a syntaxonomie: cf. TRAUTMANN 1952, OBERDORFER 1957, 1962, HARTMANN et JAHN 1967, NEUHÄUSL 1957, MORAVEC 1974.

Asociace: *Equiseto-Abietetum* MOOR 1952

Asociace zahrnující trvalé společenstvo přesličkových jedlin v ostře zaříznutých údolích potoků a na mírně skloněných podmáčených svazích. Vznik tohoto společenstva je podmíněn vyšší hladinou podzemní vody. Nadmořská výška výskytu se pohybuje mezi 600—750 m n. m. Přesličkové jedliny nahrazují v území podmáčené smrčiny vyšších pohoří.

Stromové patro je za současného stavu tvořeno převážně smrkem, k němuž přistupují buk a jedle. I zde je předpoklad rekonstrukčně vyššího zastoupení jedle. Přesličkové jedliny jsou pravděpodobně jediným společenstvem, kde můžeme uvažovat o smrku jako o přirozené součásti stromového patra.

Floristicky je asociace charakterizována druhy *Equisetum sylvaticum*, *Carex remota*, *Circaea intermedia* a *Chrysosplenium alternifolium*. Na složení bylinného patra se dále v různé míře podílejí svazové, řádové i třídní druhy jedlobučin, nejvyšší stálost však projevují průvodní druhy *Oxalis acetosella* a *Athyrium filix-femina*.

Význačně je vyvinuto mechové patro, ve kterém dominují *Sphagnum squarrosum* a *Polytrichum formosum*. *Mnium hornum* a *Pellia epiphylla* bývají vázány na těsnou blízkost vodního zdroje.

Půdním typem je glej.

Půdní profil: 0–1 cm: surový, nerozložený opad; 1–3 cm: zpola rozložený opad; 3–10 cm: spalitelné látky: 32,27 %, pH (H₂O) 5,2, pH (KCl) 3,7, K⁺ 0,035 %, Ca²⁺ 0,012 %; 10–45 cm: spalitelné látky 28,65 %, pH (H₂O) 5,6, pH (KCl) 4,8, K⁺ 0,043 %, Ca²⁺ 0,010 %; 45–70 cm: spalitelné látky 3,15 %, pH (H₂O) 6,2, pH (KCl) 4,9, K⁺ 0,133 %, Ca²⁺ 0,012 %.

Rozšíření a syntaxonomie: cf. MOOR 1952, HARTMANN et JAHN 1967.

Asociace: *Luzulo-Fagetum montanum* OBERD. 1957

Asociace sdružující klimaxové acidofilní bučiny v montánním stupni území. Za současného stavu zaujímají tyto porosty převážnou část horní poloviny haltravského hřebene. Souvislejší porosty, tvořené pouze bukem, jeví sklon k vytváření tak zvaných holých bučin — *Fagetum nudum*. Na spodní hranici acidofilních bučin navazovaly rekonstrukčně květnaté jedlobučiny.

Stromové patro je tvořeno převážně bukem, jako příměs se objevuje jedle a smrk, ojediněle i *Acer pseudoplatanus*. V bylinném patru se uplatňuje zejména asociální druh *Deschampsia flexuosa*, spolu s *Vaccinium myrtillus*, *Carex pilulifera* a *Lycopodium annotinum*. Ze svazových druhů projevují nejvyšší stálost *Dryopteris* dilatata* a *Dryopteris* spinulosa*. Řádové a třídní druhy zcela chybějí. Mechové patro je vyvinuto nepatrně.

Půdním typem je oligotrofní hnědozem.

Půdní profil: 0–2 cm: surový opad; 2–25 cm: spalitelné látky 17,35 %, pH (H₂O) 4,4, pH (KCl) 3,4, K⁺ 0,073 %, Ca²⁺ 0,004 %; 25–65 cm: spalitelné látky 7,24 %, pH (H₂O) 4,7, pH (KCl) 3,9, K⁺ 0,081 %, Ca²⁺ 0,005 %. Dno sondy tvoří rozvětralá matečná hornina.

Rozšíření a syntaxonomie: cf. OBERDORFER 1957, 1962, HARTMANN et JAHN 1967.

SOUHRN

V příspěvku jsou shrnuty hlavní výsledky fytoocenologického studia vegetace jižní části Českého lesa.

a) Společenstva sešlapávaných půd: *Lolio-Plantaginetum* BEGER 1930 — fytoocenózy na relativně suchých, sešlapávaných místech; *Plantagini-Juncetum macri* DIEM., SISS. et WESTH. 1940 — asociace sdružující vegetaci mokřých cest; *Lolio-Potentilletum anserinae* KNAPP 1946 — společenstvo vesnických návsi.

b) Společenstva pasek: *Senecioni fuchsii-Sambucetum racemosi* NOIRF. 1949 — antropicky podmíněná společenstva světlin a holin v montánním stupni území.

c) Vegetace pramenišť: *Cardamino-Chrysosplenietum alternifolii* MAAS 1959 — asociace sdružující prameniště vegetaci montánního stupně území. V jejím rámci byly odlišeny dvě podjed-

notky: subas. *stellarietosum* MAAS 1959 sdružující fytoocenózy vázané na okraje lesních porostů s minimálním zastíněním a subas. *circaetosum* MAAS 1959 podmíněná zastíněním fytoocenóz stromovým patrem.

d) Vegetace luk s vyšší hladinou podzemní vody: *Epilobio-Juncetum effusi* OBERD. 1957, *Scirpetum silvatici* MALOCH 1935 *typicum* KNAPP 1945 — společenstva bahnitých, neobhospodařovaných luk; *Vicio-Chaerophylletum hirsuti* HUNDT 1964 — asociace sdružující fytoocenózy s dominujícím *Chaerophyllum hirsutum*.

e) Kulturní louky: *Arrhenatheretum medioeuropaeum* (BR.-BL. 1919) OBERD. 1952 — asociace sdružující vegetaci relativně sušších kulturních luk. V rámci této asociace byly rozlišeny dvě podjednotky: subas. *typicum* OBERD. 1952 a subas. *sanguisorbetosum* HUNDT 1964, vzájemně diferencované výskytem řádových druhů *Molinietalia* W. KOCH 1926; *Luzulo-Cynosuretum* MEISEL 1961 subas. *sanguisorbetosum* SLABÝ — asociace a její podjednotka představující nejrozšířenější typ luční vegetace území.

f) Smilkové pastviny: *Polygalacto-Nardetum* (PREIS. 1953) OBERD. 1957 — fragmentární vyvinuté společenstvo na neobhospodařovaných travnatých plochách.

g) Lesní porosty: *Piceo-Alnetum* RUBNER 1954 — společenstva připotčních olšin submontánního a montánního stupně území; *Dentario enneaphylli-Fagetum* OBERD. ex W. et A. MATUSZKIEWICZ 1960 — asociace sdružující květnaté jedlobučiny montánního stupně území; *Equiseto-Abietetum* MOOR 1952 — společenstvo přesličkových jedlin, podmíněné vyšší hladinou podzemní vody; *Luzulo-Fagetum montanum* OBERD. 1957 — asociace zahrnující klimaxové acidofilní bučiny montánního stupně území.

ZUSAMMENFASSUNG

In diesem Beitrag werden die Hauptergebnisse des phytozöologischen Studiums des südlichen Teiles des Český les (Böhmischer Wald) zusammengefasst.

a) Trittpflanzengesellschaften: *Lolio-Plantaginetum* BEGER 1930 — Pflanzengesellschaften auf relativ trockenen, festgetretenen Standorten; *Plantagini-Juncetum macri* DIEM., SISS. et WESTH. 1940 — Pflanzengesellschaften, die an feuchte Wege gebunden sind; *Lolio-Potentilletum anserinae* KNAPP 1946 — Pflanzengesellschaften von Dorfplätzen.

b) Waldschlaggesellschaften: *Senecioni fuchsii-Sambucetum racemosi* NOIRF. 1949 — anthropogen bedingte Pflanzengesellschaften auf Lichtungen und Kahlschlägen der montanen Stufe des Gebietes.

c) Quellflurvegetation: *Cardamino-Chrysosplenietum alternifolii* MAAS 1959 — Quellflurgesellschaften der montanen Stufe des Gebietes. In Rahmen der Assoziation unterscheidet man zwei Untereinheiten: subass. *stellarietosum* MAAS 1959 — Phytozönosen die an Waldsäume mit minimaler Beschattung gebunden sind — und subass. *circaetosum* MAAS 1959 — Quellflurgesellschaften an Standorten mit starker Baumschichtbeschattung.

d) Wiesenvegetation mit höherem Grundwasserspiegel: *Epilobio-Juncetum effusi* OBERD. 1957 und *Scirpetum silvatici* MALOCH 1935 *typicum* KNAPP 1945 — Pflanzengesellschaften unbewirtschafteter Sumpfwiesen; *Vicio-Chaerophylletum hirsuti* HUNDT 1964 — Phytozönosen mit dominierendem *Chaerophyllum hirsutum*.

e) Kulturwiesen: *Arrhenatheretum medioeuropaeum* (BR.-BL. 1919) OBERD. 1952 — Wiesenvegetation an relativ trockenen Standorten. Im Rahmen dieser Assoziation unterscheidet man zwei Untereinheiten: subass. *typicum* OBERD. 1952 und subass. *sanguisorbetosum* HUNDT 1964, die durch das Vorkommen der Ordnungscharakterarten der *Molinietalia* W. KOCH 1926 differenziert sind; *Luzulo-Cynosuretum* MEISEL 1961 subass. *sanguisorbetosum* SLABÝ — Pflanzengesellschaften, die den verbreitetsten Typus der Wiesenvegetation repräsentieren.

f) Borstgras-Rasen: *Polygalacto-Nardetum* (PREIS. 1953) OBERD. 1957 — fragmentarisch entwickelte Pflanzengesellschaften auf unbewirtschafteten Rasenflächen.

g) Waldbestände: *Piceo-Alnetum* RUBNER 1954 — Auengesellschaften der submontanen und montanen Stufe des Gebietes; *Dentario enneaphylli-Fagetum* OBERD. ex W. et A. MATUSZKIEWICZ 1960 — krautreiche Tannenbuchenwälder der montanen Stufe des Gebietes; *Equiseto-Abietetum* MOOR 1952 — Waldschachtelhalm-Tannenwälder, die durch einen höheren Grundwasserspiegel bedingt sind; *Luzulo-Fagetum montanum* OBERD. 1957 — bodensauere Klimax-Buchenwälder der montanen Stufe des Gebietes.

- BARTSCH J. et M. (1952): Der Schluchtwald und Bacheschenwald. — Angew. Pflanzensoziol., Wien, 8 : 3—109.
- BLAŽKOVÁ D. (1971): *Junco inflexi*-*Menthetum longifoliae* Lohm. 1953 und *Epilobio-Junco* (*effusi*) Oberd. 1957 in der Tschechoslowakei. — *Folia Geobot. Phytotax.*, Praha, 6 : 271—279.
- BRAUN-BLANQUET J. (1951): Pflanzensoziologie. Ed. 2. — Wien.
- DOVOLILOVÁ-NOVOTNÁ Z. (1961): Beitrag zur systematischen Stellung der Auengesellschaften. — *Preslia*, Praha, 33 : 225—242.
- FALIŃSKI J. B. (1961): Roślinność dróg leśnych w Białoleskim Parku Narodowym. — *Acta Soc. Bot. Polon.*, Warszawa, 30 : 163—185.
- HADAČ E. et J. HOUFEK (1937): *Juncus tenuis* Willd. v Čechách. — *Věda Přír.*, Praha, 18 : 150—152.
- HARTMANN F. K. et G. JAHN (1967): Waldgesellschaften des mitteleuropäischen Gebirgsraumes nördlich der Alpen. — Stuttgart.
- HEYNERT H. (1964): Das Pflanzenleben des hohen Westerbirges. — Dresden et Leipzig.
- HUNDT R. (1964): Die Bergwiesen des Harzes, Thüringer Waldes und Erzgebirges. — Pflanzensoziologie 14. — Jena.
- KÄSTNER M. (1942): Über einige Waldsumpfgesellschaften, ihre Herauslösung aus den Waldgesellschaften und ihre Neueinordnung. — *Beih. Bot. Cbl.*, Dresden, 61 B : 137—207.
- KLIKA J. (1948): Rostlinná sociologie. — Praha.
— (1955): Nauka o rostlinných společenstvech. — Praha.
- KRESL L. (1938): Květena (Bryophyta, Pteridophyta a Anthophyta) a geobotanický nástin Domažlicka. — [Ms.]
- KUBIĚNA W. L. (1953): Bestimmungsbuch und Systematik der Böden Europas. — Stuttgart.
- KUČERA S. (1966): Fytocenologický a fytogeografický rozbor vegetace Novohradských hor. — Ms. [Dipl. Pr., Knih. Kat. Bot. Přírod. Fak. UK Praha.]
- MAAS F. M. (1959): Bronnen, Bronbeken en Bronbossen van Nederland in het Bijzonder die van Veluwezoom. — *Meded. Lanb. Hoogesch. Wageningen*, 59 (12) : 1—166.
- MEISEL K. (1966): Zur Systematik und Verbreitung der *Festuco-Cynosuretum*. — *Anthropogene Vegetation, Bericht über das internationale Symposium in Stolzenau/Weser 1961*, Haag: 202—211.
- MOOR M. (1952): Die *Fagion*-Gesellschaften im Schweizer Jura. — *Beitr. Geobot. Landesaufn.*, Bern, 31 : 1—201.
- MORAVEC J. (1965): Wiesen im mittleren Teil des Böhmerwaldes (Šumava). — *Vegetace ČSSR A 1*. — Praha.
— (1974): Zusammensetzung und Verbreitung des *Dentario enneaphylli*-Fagetum in der Tschechoslowakei. — *Folia Geobot. Phytotax.*, Praha, 9 : 113—152.
- NEUHÄUSL R. (1957): Die ostsudetischen krautreichen Buchenwälder und ihre Beziehung zum Fagetum boreoatlanticum. — *Preslia*, Praha, 31 : 385—393.
- NEUHÄUSLOVÁ-NOVOTNÁ Z. et R. NEUHÄUSL (1972): Beitrag zur Kenntnis des *Scirpetum silvaticum* in der ČSR (Tschechoslowakei, westlicher Teil). — *Preslia*, Praha, 44 : 165—177.
- OBERDORFER E. (1952): Die Wiesen des Oberrheingebietes. — *Beitr. Naturkund. Forsch. SW Deutschl.* 9/2 : 75—88.
— (1957): Süddeutsche Pflanzengesellschaften. — *Pflanzensoziologie* 10. — Jena.
— (1962): Pflanzensoziologische Exkursionsflora für Süddeutschland. Ed. 2. — Stuttgart.
- PILOUS Z. et J. DUDA (1960): Klíč k určování mechorostů ČSR. — Praha.
- PREISING E. (1949): *Nardo-Callunetea*. — *Mitt. Flor.-Soz. Arb.-Gem. Stolzenau/Weser*, N. F., 1 : 33—41.
— (1953): Süddeutsche Borstgras- und Zwergstrauchheiden (*Nardo-Callunetea*). — *Mitt. Flor.-Soz. Arb.-Gem. Stolzenau/Weser*, N. F., 4 : 112—123.

- ROCHOW M. von (1951): Die Pflanzengesellschaften des Kaiserstuhls. — Pflanzsoziologie 8. — Jena.
- ROTHMALER W. (1966): Exkursionflora von Deutschland. Kritischer Ergänzungsband. Gefäßpflanzen. — Berlin.
- SCHWICKERATH M. (1944): Das Hohe Venn und seine Randgebiete. — Pflanzsoziologie 6. — Jena.
- SLABÝ P. (1969): Rostlinná společenstva J části Českého lesa. — Ms. [Dipl. Pr., Knih. Kat. Bot. Přírod. Fak. UK Praha.]
- SMOLÍKOVÁ L. (1965): Pedologie pro posluchače geologie. — Praha.
- STEBING L. (1965): Pflanzenökologisches Praktikum. — Berlin et Hamburg.
- SÝKORA T. (1970): Lesní společenstva jihozápadní části Hradčanské plošiny. — Studie ČSAV Praha, 7 : 9–43.
- (1971): Rostlinná společenstva lesních cest v severních Čechách. — Preslia, Praha, 43 : 28–39
- TRAUTMANN W. (1952): Pflanzensoziologische Untersuchungen der Fichtenwälder des Bayerischen Wald. — Forstwiss. Cbl., Wien, 71 : 289–313.
- TÜXEN R. (1937): Die Pflanzengesellschaften Nordwestdeutschlands. — Mitt. Flor.-Soz. Arb.-Gem. Niedersachsen, Hannover, 3 : 2–170.
- (1950): Grundriss einer Systematik der nitrophilen Unkrautgesellschaften in der Eurosibirischen Region Europas. — Mitt. Flor.-Soz. Arb.-Gem. Stolzenau/Weser, 2 : 94–202.

Došlo 22. prosince 1975

Recenzent: J. Moravec

Výročí 1977

Josefina Kablíková

* 9. 3. 1787 † 21. 6. 1863

Žena lékárníka ve Vrehlabí, nadšená floristka a výborná znalce krkonošské flóry. Účastnila se výměnných akcí doby opizovské a měla čilý písemný styk s mnoha botaniky své doby. Byla dopisující členkou botanických společností v Řezně a ve Vídni a členkou dalších přírodovědných spolků. V herbářích různých institucí jsou zachovány tisíce jejích sběrů. Učinila řadu cenných nálezů rostlin, především v Krkonoších, ale i jinde v severních a severozápadních Čechách. Z rostlin po ní nazvaných zůstává nejznámější *Petasites kablikianus* TAUSCH, objevený v r. 1845 na břehu Labe v Krkonoších. Kablíková publikovala jen jediný přehled o květeně Krkonoš, a to jako samostatnou stať v Eiseltové pojednání „Der Johannisbader Sprudel und dessen Umgebungen“ v r. 1864.